

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 121/99-5073
Signatura: bi3cs108

Oblastní pracoviště č. 9 Hradec Králové
Okresní pracoviště Náchod

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Nový Hrádek okres Náchod, Náchodská 288, 549 22 Nový Hrádek
Identifikátor ředitelství:	600 093 832
IZO:	102 254 559
Ředitel školy:	Mgr. Rudolf Kratochvil
Zřizovatel:	Obec Nový Hrádek, Náchodská 300, 549 22 Nový Hrádek
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Náchod, Kladská 1092, 547 01 Náchod
Termín inspekce:	5. - 7. května 1999
Inspektoři:	Pavel Baštář, Pavel Bachtík
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 258/1996 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol v platném znění, vyhláška MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, podkladový materiál k zařazení do sítě škol, výroční zpráva, učební dokumenty a rozvrhy hodin.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní školu tvoří samostatná budova z roku 1923, ke které byla v roce 1989 velmi citlivě a vkusně přistavěna další část. Nyní je v ní umístěno devět tříd prvního a druhého stupně s celkovým počtem 166 žáků. Kmenovou třídou osmého ročníku je odborná učebna fyziky a chemie. Ta je využívána i pro laboratorní práce z přírodopisu. Dostatek prostoru zbývá pro kabinety a jazykovou učebnu, menší místnost je zařízena pro výuku informatiky. Je v ní instalováno celkem dvanáct počítačů, z nichž pět novějších je zapojeno do sítě.

V programovém vybavení jsou pro matematiku čtyři témata, několik přírodopisných programů a odborné texty pro nápravu vývojových poruch učení.

V tomto školním roce je doplňován fond učebnic pro výuku cizích jazyků, zbývá zakoupit slabikáře, čítanky a pracovní sešity. Soubory pomůcek v kabinetech a ve třídách vyhovují potřebám výuky sledovaných předmětů.

Materiálně technické podmínky ve škole jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Učebny v novější části budovy jsou prostorné, vkusně upravené, ale kolem oken v přístavbové části budovy je malba napadena plísní. Velmi příznivým estetickým dojmem působí stálá výzdoba chodeb a interiéru tříd. Učitelé mají k dispozici ke své práci a přípravě prostornou a funkční sborovnu, většina pak využívá i přidělené kabinety.

Vzhledem k velkému množství dojíždějících žáků ze směru od Nového Města nad Metují i Náchoda byl rozvrh hodin upraven tak, že po první, čtvrté, páté a sedmé vyučovací hodině jsou zařazeny pětiminutové přestávky, po druhé hodině přestávka jen patnáctiminutová. Tím byl porušen § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, který se týká minimální délky přestávek.

Pitný režim žáků je zajištěn prostřednictvím nápojového automatu, kde si žáci mohou zakoupit chlazené nápoje ve větším výběru, obsahu, ale i vyšší ceně (10,- resp. 15,- Kč).

Velmi krátké přestávky a nedostatek vhodného prostoru neumožňují žákům dostatečnou relaxaci v průběhu dne.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako spíše podprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Po svém nástupu do funkce se ocitl ředitel školy ve velmi svízelné situaci. Během jednoho měsíce musel o hlavních prázdninách, jako ředitel školy s právní subjektivitou, zajistit několik pracovníků na místa učitelů a vychovatelky ŠD. S těmito zaměstnanci uzavřel pracovní smlouvy na dobu určitou. Personální zabezpečení se tak, především z časových důvodů, nepodařilo lépe vyřešit. Ke dni konání orientační inspekce pět ze čtrnácti pedagogických pracovníků školy nesplňuje pedagogickou nebo odbornou způsobilost, jedna z těchto vyučujících končí dálkové studium učitelství prvního stupně VŠP. Ve výhledu ředitele školy pro příští školní rok je přijetí dvou kvalifikovaných učitelek pro první stupeň a následně řešit personálně nevyhovující stav na druhém stupni a ve školní družině.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako podprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka ve všech ročnících je uskutečňována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Ve sledovaných předmětech na prvním stupni a v přírodopise na stupni druhém jsou osnovy plněny. V osmém ročníku nejsou plněny požadavky osnov matematiky. Kontrolou bylo zjištěno, že došlo k velkému časovému zpoždění oproti tematickému plánu. Jedno celé téma (základy statistiky) bylo vynecháno, na dva obsáhlé

tématické celky zbývá do konce školního roku velmi málo času. Tím byl porušen § 7 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Ke skupině sledovaných předmětů se vztahuje blok povinně volitelných předmětů, ve kterém je informatika. Tento předmět je i v nabídce zájmových útvarů.

Vzhledem k neplnění osnov matematiky v osmém ročníku je celkově plnění učebních osnov hodnoceno jako průměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitace byly uskutečněny v patnácti vyučovacích jednotkách. Na prvním stupni v pěti hodinách českého jazyka a třech hodinách matematiky ve všech ročnících. Na druhém stupni ve čtyřech hodinách matematiky a třech hodinách přírodopisu u tří různých vyučujících. Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. Obsahově a časově odpovídají, kromě výuky matematiky v osmém ročníku, schváleným osnovám.

I. stupeň

Probírané učivo z českého jazyka i matematiky je ve všech ročnících v souladu s učebními osnovami. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR, převládají tituly z nakladatelství Alter a Prodos, jako doplňkové v matematice z SPN. Navštívené hodiny obou předmětů byly vyučujícími připravené, jedna z hodin českého jazyka byla zastupovaná za nemocnou třídní učitelku, v další se negativně projevilo silné nachlazení většiny žáků. Skladba hodin mezi přímou a samostatnou prací žáků byla vyvážená, střídání činností přiměřené, při opakování i vyvozování nového učiva převládala metoda frontálního vyučování. Žáci mají upevněné velmi dobré pracovní i společenské návyky, učivo bylo dle potřeby vhodně aktualizováno, vyučující veškeré písemné projevy žáků pravidelně a důsledně kontrolují. Navštívené hodiny byly využity efektivně, v jedné z nich bylo zařazeno skupinové vyučování. Ve většině hodin nechybělo závěrečné zopakování učiva, shrnutí a zhodnocení hodin.

Výuka obou sledovaných předmětů je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

II. stupeň

Matematika

Výuka předmětu je vedena v souladu s osnovami jen částečně. Matematiku v šestém a osmém ročníku vyučuje paní učitelka, která nemá odbornou způsobilost pro výuku předmětu na druhém stupni základní školy. Hospitované hodiny v těchto třídách se vyznačovaly výrazně nižší kvalitou, než ostatní hodiny v sedmé a deváté třídě. V jejich průběhu nebyly použity, kromě tabule, žádné další pomůcky ani didaktická technika. Podstatná část žáků osmého ročníku neměla potřeby na rýsování, hodina trpěla jejich pasivitou, špatnými znalostmi a absencí potřebných návyků. Samotný vyučovací proces byl stereotypní, z forem a metod byly použity výklad, frontální opakování a procvičování. Písemný projev žáků osmého ročníku je spíše podprůměrný, v šestém ročníku jsou dovednosti a znalosti žáků dobré, písemný projev a kvalita rýsování na odpovídající úrovni. Kladem byla snaha o individuální přístup při krátké vlastní samostatné práci žáků.

V ostatních dvou třídách druhého stupně probíhala výuka na vysoké odborné úrovni. Hodiny byly efektivní, velmi dobře připravené organizačně i metodicky. Vyučující vhodně střídala formy práce, citlivě volila metody. Dostatečný prostor byl ponechán samostatné práci žáků s učebnicí nebo pracovním sešitem, zařazena byla problémová úloha a práce ve skupinách. Uplatněna byla diferenciacce, pomoc žákům méně nadaným, paní učitelka průběžně hodnotila a chválila. Žáci pracovali s množstvím připravených pomůcek, textů, obrázků a kartiček. Byli aktivní, neustále zaměstnaní, ukáznění. Prokazovali dobré návyky, kvalitní znalosti a dovednosti, živě komunikovali. Jejich písemný projev je velmi pěkný. Atmosféra hodin byla pracovní, přátelská, v závěru hodin však chybělo shrnutí a zhodnocení.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako průměrná.

Přírodopis

Předmět je vyučován podle tematických plánů v souladu s platnými učebními dokumenty. Jedna z vyučujících nemá odbornou způsobilost pro tento předmět, nejvyšší dosažené vzdělání druhé vyučující je gymnázium.

Způsob výuky v hospitovaných hodinách byl dost rozdílný, hlavně ve struktuře a efektivitě. Přírodopis v devátém ročníku začínal opakováním učiva ve skupinách, kdy žáci společně řešili připravené úlohy se zaujetím a velmi rychle. Vyučující ponechala dostatek prostoru samostatné práci žáků, při výkladu vhodně uplatnila mezipředmětové vztahy, systém a logiku v novém učivu. Žáci používali geologické mapky, určovali druhy nerostů, pracovali s textem. Jejich znalosti byly velmi dobré, formulace odpovědí přesné, písemný projev pěkný. Atmosféra hodin byla velmi přátelská, pracovní, efektivita vysoká.

Výuka v dalších dvou ročnících se vyznačuje pěkným vztahem učitelky k žákům, upřímnými reakcemi žáků a otevřeností vyučující v diskusi. Tato aktivní a efektivní část hodin trvala jen krátce. V časové struktuře vyučovacích jednotek bylo dominantní písemné opakování a jeho následná kontrola. Zadání práce, její kontrola a hodnocení trvalo více než polovinu hodiny. Na výklad nového učiva zbylo v jedné hodině deset minut. Použití pomůcek a metod práce bylo standardní (písemné opakování, frontální procvičování a výklad). Užití pomůcek se omezilo na tabuli, učebnici a sešit. Projev vyučující byl občas nespisovný, postrádal přesnost a obecná fakta.

Výuka přírodopisu je celkově hodnocena jako průměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Žáci školy se pravidelně zúčastňují přírodovědných soutěží, matematické olympiády, Pythagoriády, soutěže v programování, recitační soutěže. V okresním kole soutěže Matematický klokan se v letošním školním roce umístil žák školy na prvním až třetím místě.

Chod školy se řídí školním řádem, který upravuje povinnosti žáků, postrádá však vymezení jejich práv. V prevenci problémových jevů spolupracují všichni vyučující s výchovnou poradkyní, dále s Pedagogicko-psychologickou poradnou Náchod a střediskem výchovné péče Kompas v Náchodě.

Z hlediska výsledků vyučování a rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena jako průměrná.

7 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Do dvou oddělení školní družiny je zapsáno celkem 50 žáků, předložená povinná dokumentace (zápisní listky, přehled výchovně vzdělávací práce a docházkový sešit) je vedena řádně a na předepsaných tiskopisech.

Provoz družiny v obou odděleních je denně od 6:00 do 8:00 a od 11:00 do 15:00 hodin, čímž je splněna míra vyučovací povinnosti třiceti hodin týdně - tj. 100% pracovní úvazek obou vychovatelek. Při kontrole ranní činnosti družiny však bylo přítomno ve dvou odděleních pouze 12 žáků.

Pro svoji činnost nemá ŠD vhodné podmínky, zaměstnání probíhá převážně v kmenové třídě čtvrtého ročníku, nebo v další ze tříd prvního stupně.

Personálně je chod družiny zajištěn jednou odborně pedagogicky způsobilou pracovnící, druhá paní vychovatelka požadovanou odbornou pedagogickou způsobilost pro práci ve školní družině nemá.

Činnost školní družiny je vzhledem k prostorovým a personálním podmínkám hodnocena jako spíše podprůměrná.

ZÁVĚRY

Základní škola Nový Hrádek plní svoji výchovně vzdělávací funkci. Vytváří základní podmínky pro rozvoj osobnosti žáků, přípravu k dalšímu studiu a praxi. Podmínky a průběh vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Vymezení kladů:

- spíše nadprůměrná úroveň výuky žáků prvního stupně,
- estetický interiér školní budovy.

Zápory:

- nepříznivé podmínky pro relaxaci žáků,
- neuspokojivé zajištění výuky a po odborné a pedagogické stránce,
- neplnění učebních osnov matematiky v osmém ročníku,
- značná rozdílnost v kvalitě výuky žáků druhého stupně,
- neefektivní využití pracovní doby vychovatelek ŠD,
- umístění ŠD v kmenových třídách.

Doporučení řediteli:

- zajistit učitele s pedagogickou a odbornou způsobilostí,
- při přijímání pedagogických pracovníků důsledně postupovat podle daného pracovního řádu,
- důsledně sledovat plnění učebních osnov.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Pavel Baštář v. r.

člen týmu Pavel Bachtík v. r.

V Náchodě dne 25. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 26. května 1999

razítko

Podpis ředitele školy Rudolf Kratochvíl v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel:	7. 6. 1999	093 145/99-5073
Školský úřad:	7. 6. 1999	093 146/99-5073

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly vzneseny